

Δὲ σκιάζονται γεράματα καὶ ἔς τοῦ βουνοῦ τῆ βράχῃ
 Ὀλόρθο μένει ἀκλόνητο, χιλιόχρονο πριναρί
 Καὶ μάχεται μὲ τὰ στοιχειά. . . Καὶ σὺ, καὶ σὺ, Κανάρη,
 Ποῦλθες ἔς τῆ γῆ θεόχτιστος κι' ὅπ' ὅταν ἐθεωροῦσε
 Τὸ χιόνι ἔς τὸ κεφάλι σου κανεῖς π' ἀσπροβολουσε
 Ἐπίστευεν ὅτ' ἐβλεπε τὸν Ὀλυμπο ἐμπροστά του
 Μὲ τὴν ἀθανασία του, μὲ τὴν παλληκαριά του,
 Ἐσὺ σωριάζεσαι μὲ μιᾶς; . . Μέσα ἔς τὰ χόματά σου
 Ὅα καταπαίση ἡφαιστειο ἢ θὰ σβυστῇ ἡ φωτιά σου; . .

Κατάρ' ἀκατανόητη, ἄσπλαχνη, μαύρη μοῖρα
 Νᾶν' οἱ νεκροὶ μας ἀφθαρτοί, νᾶν' ἡ ζωὴ μας στεῖρα.
 Μαδουρή.

* * *

ΣΗΜ. ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΣΤΙΑΣ.—Τὸ ἄνωτέρω ποίημα ἀπεστάλη ἡμῖν πρὸς δημοσίευσιν συνωδευμένον ὑπὸ ὠραίας ἐπιστολῆς τοῦ δημοφίλου ποιητοῦ, ἐξ ἧς ἀποσπᾶμεν τὰ ἐπόμενα, ἄτινα ἐθεωρήσαμεν κρῖμα νὰ ταφῶσιν ἐν τῇ ἀρχαίῳ τοῦ γραφείου μας: Εἶναι βαρὺ τὸ ὄνομα τοῦ Κανάρη, εἶναι πολὺ βαρὺ καὶ φοβουμαί μὴ ὑπὸ τὸν πελώριον ὄγκον κύψῃ τὸν αὐχένα ἢ ποίησιν μου. Ἀλλὰ πῶς νὰ μὴ ῥίψω κ' ἐγὼ μακρόθεν ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ φειμνήστου ἥρωος ὀλίγα νεκρολούουδα ἀφ' οὗ δὲν ἠτύχησα ν' ἀσπασθῶ τὴν στιβαρὰν χεῖρά του, ἐγὼ ὅστις τὸν ἠγάπων μέχρι λατρείας;

Πέρυσι τὸν ἐπεσκέφθην πολλάκις εἰς Κυψέλην καὶ ἠκροώμην αὐτοῦ διηγουμένου μετὰ παιδικῆς ἀφελείας τ' ἀκατανόητα ἄθλά του. . . Ὅλα, παιδί μου, ὅλα τὰ κατορθῶναι ἢ πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπη, στερεοτύπως ἀπῆντα εἰς ἐμὲ ὁ γέρον πυρπολητῆς ὁσάκις συγκεκινημένος τῇ ἐξέφραξα τὸν θαυμασμόν μου.

Ὅτε προσεκόλλησεν ἐπὶ τῆς ναυαρχίδος τοῦ αἰμοσταγοῦς Καραλή τὸ τρισένδοξον πυρπολικόν του, κατέβη δὲ εἰς τὴν μικρὰν λέμβον ἔνθα ἐν ἀγωνίᾳ θανάτου τὸν ἐπρόσμενον οἰγενναῖο σύντροφοῦ του καὶ ἦτις εἶχε δεθῆ διὰ σιδηρᾶς ἀλυσίδος ἐπὶ τῆς κλίμακος τοῦ τρικρότου, ὁ Κανάρη; διέταξε τὴν ἀπομάκρυνσιν φοβούμενος μὴ αἱ αὐταὶ φλόγαι συγκαταράγουν Ὀθωμανοῦς καὶ Ἑλληνας. Ἀλλ' ἡ λέμβος ὡς ἐὰν ἐκρατεῖτο ὑπὸ μυστηριώδους ἀφανοῦς δαίμονος ἔμεινεν ἀκίνητος μὴ ὑπακούουσα εἰς τὴν πυρετώδη βίαν τῶν κωπηλατῶν. Τότε τῶν θαλασσῶν ὁ ἀπτόητος δεσπότης ἐνόησεν ὅτι ὁ δεσμός τῆς ἀλυσίδος δὲν εἶχεν ἐντελῶς λυθῆ καὶ λαβῶν ἀτραχῶς τὸν πέλεκυν ἔκοψεν αὐτὸν καὶ ἀεσπάσθη ὡς ἐκ θαύματος ἐκ τοῦ σημείου ἔνθα ἐπέπρωτο μετ' ὀλίγων νὰ τελεσθῇ μίᾳ τῶν φρικαλεωτέρων καὶ ἐνδοξωτέρων σκηνῶν τοῦ μεγάλου ἐθνικοῦ δράματος.

Ἄτὰ ὀλίγα δευτερόλεπτα τὰ ὅποια ἐδαπανήθησαν ἐν τῇ ἀπροσοκίῳ ἐκείνῳ συμβάντι ἦσαν ἀρκετὰ νὰ ἐπιφέρουν τὴν καταστροφὴν μας, μετ' ἀπεριγράπτου μειδιάματος μοὶ ἔλεγεν ὁ Κανάρη. «Οἱ Τοῦρκοι ἦσαν τόσοι ὥστε ἐὰν ἔπυον ἐπάνω μας θὰ μᾶς ἔπνιγον ἀναμφιβόλως. Ἀλλ' ὁ μεγαλοδύναμος Θεὸς δὲν τὸ ἐπέτρεψε καὶ μᾶς ἔσωσε διότι ἐγνώρισε τὴν ψυχὴν τῶν δούλων του.»

Ὁ θάνατος τοῦ Κανάρη ἐν ταῖς σημεριναῖς τοῦ ἔθνους περιστάσεσιν εἶναι συμφορὰ ἀνεπανόρθωτος Βεβαίως δὲν ἦτο δυνατόν κατ' ἐξαιρέσιν νὰ μείνῃ ἀθάνατος, οὔτε γέρον ἐννενηκοντούτης ἠθελεν ἐπιχειρήσει ὅτι ἄλλοτε παίζων ἐξετέλει. Ἀλλ' ἐν τῇ προσώπῳ τοῦ Κανάρη ἦστραπεν ἀκόμη ζωσὰ ἡ λάμψις τοῦ Ἰεροῦ ἀγῶνος, διότι, παραδόξως, ὅλοι οἱ μεγάλοι τῆς Δύσεως ποιηταὶ ἐκ τῶν ἄθλων αὐτοῦ ἐνσπνεύθησαν περισσύτερον παρὰ ἐκ τῶν λοιπῶν ἡρωϊκῶν κατορθωμάτων τῆς ἐπαναστάσεως. Ἐπεθῆλλετο λοιπὸν ἀκόμη εἰς τὴν κοινὴν τοῦ κόσμου γνώμην ὁ θαλάσσιος ἥρωος καὶ ἴσταντο ἐν μέσφ ἡμῶν ὡς μνημόσυνον αἰώνιον ἀρχαίων ἡμερῶν ἐνδόξων καὶ ὡς παράδειγμα ἀξιομίμητον εἰς τὰς παρούσας γενεάς.

Ἀλλὰ διὰ τὴν ἔκτακτον αὐτῆ τῶν ποιητῶν συμπάθεια ὑπὲρ τοῦ Κανάρη; . . Οὐτ' ἐγὼ δὲν τὸ καταλαμβάνω. Ἴσως εἰς τὴν προτίμησιν ταύτην συνέτεινεν ὅχι ὀλίγον καὶ ἡ ἀρμονία τοῦ ὀνόματός του. . . Μὴ γελάς, φίλε, διότι εἶναι βέβαιον ὅτι ἡ ποίησις ἔχει πολλὰς τοιαύτας ἰδιοτροπίας καὶ μὴ ἀμφιβάλλῃς ὅτι ὅσον καὶ ἂν δοξασθῶσι πολλὰ ὀνόματα δὲν θὰ εὗρουν εὐτχημον τοποθέτησιν ἐν τῇ στίχῳ. Αὕτη εἶναι ἡ ταπεινὴ μου γνώμη.

Περὶ περιθάλψεως ΤΩΝ ΘΥΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

Ὁ πόλεμος ὑπάρχει μετὰ τῶν ἀνθρώπων ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων εἰς οὓς ἀνέρχεται ἡ μνήμη τῆς ἱστορίας. Ἐφ' ὅσον τὰ ἔθνη ἐπροώδευσαν εἰς τὸν πολιτισμόν, συνεπροώδευσαν ἐν αὐτοῖς καὶ ἡ τοῦ πολέμου τέχνη. Τὰ ἀρχαιότατα ἐκ τῶν γνωστῶν πεπολιτισμένων ἐθνῶν, οἱ Αἰγύπτιοι καὶ οἱ Ἰνδοὶ εἶχον μονίμους στρατοὺς καὶ στρατιωτικὸν ὄργανισμὸν σπου-

δαῖον. Οἱ ἀρχαῖοι Μῆδοι καὶ οἱ Πέρσαι παρέταξαν μεγίστους στρατοὺς μετὰ ἵππικου καὶ δολιμισμένων ἀρμάτων. Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, οἵτινες ὅλας μὲν τὰς ἐπιστήμας καὶ τέχνας ἐβελτίωσαν, πολλὰς δὲ ἐτελειοποίησαν, μεγίστας ἐποίησαν προόδους καὶ εἰς τὴν τέχνην τοῦ πολέμου, διότι οὐ μόνον ἐβελτίωσαν τὰ τῆς τακτικῆς καὶ τοῦ δολιμίου, ἀλλ' ἀνεκάλυψαν αὐτοὶ πρῶτοι τοὺς ἀμεταβλήτους τῆς στρατηγικῆς κανόνας. Ἡ τέχνη τοῦ πολέμου ὀπισθοδρόμησε κατὰ τοὺς αἰῶνας τῆς μεσαιωνικῆς βαρβαρότη-